

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. Idem (a) Nidrosiensi Episcopi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

Worm. *can. 1.* quod & in consecratione personarum, & aliarum rerum similiter definitur in *cap. 1. §. ad Episcopum, 25. dist. cap. quamvis, 68. dist. cap. quod sedem 10. de offic. ordin. cap. penult. §. Christina, de prescript.* Savarus ad Sidonium *lib. 4. epist. 15.* Ant. August. *lib. 4. in epist. tit. 48.* & notavi supra in *cap. 1. de relig. domibus;* & si quidem ab alieno Episcopo contrarium temerè præsumptum fuerit, consecratio quidem tenet in hoc, ut manente suo subiecto; nunquam deleri possit: quem sacramentalem effectum appellavit D. Thomas 2. 2. *quest. 39. artic. 3. in conclus.* & sic accipiendum est Anacleti decretum in *can. Episcopus in diocesim, 7. quest. 1.* sed temerè consecranti, præter ejus, quod interest in civilem exactionem, perpetuò insuper depositionis poena ipso jure irrogatur, si spectemus Concilii Antiocheni antiquam severitatem, *cap. nullum, 9. quest. 2.* vel certè exercitii Pontificalium per annum suspensionis, ex Concilio Aurel. supra relato, & Trident. *sess. 6. olere form. cap. 5. & sess. 14. cap. 2. & sess. 23. cap. 8.* immò Ecclesiam ipsam aliquando legimus divinitus everlam; nam Rodolphus Glaber refert, ventis, ac tempestate disjectam, & dissipatam Ecclesiam monasterii Lucanensis in pago Turonico; quam Fulgo Andegavorum Comes extruxerat; cum eam Petrus quidam Cardinalis contra voluntatem Hugonis Turonensis Archiepiscopi consecrare meditaretur: quod ita refert Glaber monachus; & cum multi per regionem factum comperissent, nulli venit in dubium, quoniam insolens præsumptionis audacia irritum constituisset votum, simulque præsentibus, ac futuris, ne huic simile agerent; evidens indicium fuit.

COMMENTARIUM.

Eccliam constructam consecrandam esse divinis præcipibus definitur in *cap. 1. cap. Eccle-*

stias 13. cap. omnes, de consecr. dist. 1. à D. Clemente *epist. 2. ad Jacobum,* Euaristo apud Burchardum *lib. 3. Decret. cap. 27.* & usum illum invaluisse à temporibus Apost. tradunt Eusebius *lib. 4. de vita Constant. cap. 40. & lib. 10. cap. 3.* Theodor. *libro 1. cap. 30. & docent Durantius lib. 1. de ritibus Eccles. cap. 24. Cochier in face hist. cent. 2. cap. 29.* eamque perficere posse Episcopum; tam diebus Dominicis, quam feriatis; in præfenti docet Innocentius, dum tamen Missæ sacrificium offeratur; *cap. omnes 3. de consecr. dist. 1. Barbosa de potest. Episc. alleg. 27.* quam ipse celebrare potest, vel alii presbytero committere; dum tamen Episcopus consecrationis ritum expleat, *l. 18. tit. 10. part. 1.* quia hæc facultas competit Episcopo ratione ordinis; & ita delegare non potest; ut dicemus infra in *cap. aquam 9.* In nostra verò Hispania contrarium; immò tantum diebus Dominicis consecrationes Ecclesiarum fieri posse, non sine ratione statutum fuit in Concilio Cæsaraugust. *can. 1.* his verbis: [In sanctum & satis venerabile Concilium residentibus nunciatum est nobis; quod aliqui Pontifices regulam veritatis prætermittentes, Ecclesias, quæ à fidelibus piâ devotione construantur; extrâ diebus Dominicis consecrent. Si ergo cum quisque nostrum mortalium ad sacerdotale promovetur officium; nullatenus permittitur; ut in reliquis diebus; nisi tantum Dominicis festivitibus, ii qui honoris digni habentur officio, in ordine præficiantur Ecclesiastico; quanto magis ut dedicata sancta templa; quæ ab hominibus fidelibus censentur honorificanda; sine diebus Dominicis perhibeantur consecranda; cujusque ergo talium præsumptiones Pontificum non solum Sanctorum Patrum cohiberemur prohibere sententiâ, sed propriâ deliberatione censemus; ut nulli penitus Pontificum in quibuscunque provinciis constitutis à modò liceat præter certis diebus Dominicis Ecclesias sanctas consecrare.]

CAPUT III.

Idem (a) Nidrosiensis Episcopo:

Quod in dubiis. Et infra: Altare verò, in quo tabula, cui consecrationis benedictio Pontificali ministerio adhibetur; semota fuerit, vel enormiter fracta, debet non immeritò (b) consecrari: nec negamus; quin oleum non consecratum consecrato possit oleo commisceri:

NOTÆ.

(a) **N**idrosiensis. Ita etiam legitur in tertiâ collectione, *sub tit. de dedicat. Eccles. c. 2. & in cap. quod in dubiis, de renunc.* ubi alias partes hujus decretalis congesti.

(b) **Consecrari.** Priorem hujus textus partem exposui supra, in *cap. 1.*

COMMENTARIUM.

In secunda parte hujus textus docet Innocentius, oleum prophanum non consecratum posse misceri cum consecrato, ad sacramentum Extremæ unctionis administrandum: quod & de aqua benedicta docuit noster Innocentius *lib. 4.*

de sacro altaris mysterio, cap. 32. ubi ait: *Aquâ pura per aquâ benedictâ contactum efficitur benedictâ.* Illustrant Trullench. *de sacram. lib. 5. cap. unic. dub. 2. num. 3.* Decastillo eod. tract. tom. 1. tract. 7. disputat. 1. dub. 7. num. 74. Diana p. 11. tract. 3. resol. 15. P. Henao tom. 2. de sacrif. Missæ, disp. 27. sect. 10. Barbosa de jur. eccles. lib. 3. c. 3. n. 43. Homobonus in examine, tract. 4. quest. 97. Grethferus lib. 2. de benedict. cap. 20. Theophilus tom. 16. in Heterocl. spirit. p. 5. in fine: non tamen inde inferas, vinum non consecratum admixtum cum consecrato transire in sanguinem Domini; ut aliqui arguebant, referente ipso Innocentio in capite cum Marthe; §. *quævisisti, de celebratione Missarum,* illis verbis: *Quidam autem voluerunt adstruere, quod sicut aqua pura per aquâ benedictâ contactum*

contactum efficitur benedicta; sic vinum per sacramenti contractum efficitur consecratum, & transit in sanguinem. Nam ratio differentie ex eo provenit, quod vis convertendi vinum in sanguinem Christi non est concessa mixtioni, sed verbis consecrationis, quæ non operantur nisi quando proferuntur physicè, & circa materiam tunc præsentem: nec est simile in aqua benedicta, aut oleo consecrato, seu benedicto; quia illa benedictio nullam immutationem facit circa substantiam aquæ, sicut facit consecratio circa vinum, ut docuit D. Thomas 2. p. quæst. 77. artic. 8. cujus sensus est, benedictionem aquæ, vel olei per preces, & orationes Ecclesiæ non immutare physicè oleum, seu aquam; sed solum moraliter in ordine ad peculiarem usum sacros, remanente substantia aquæ, vel olei; ideoque ex Ecclesiæ dispositione posse materiam illam extendi ad aliam aquam puram, vel oleum non consecratum commixtum consecrato. Quatenus tamen, & qua in parte remaneat sanguis Christi, exponunt Theologi, Gamacheus Doctor Sorbonicus quæst. 77. Gregorius de Valentia disput. 6. quæst. 5. punct. 3. Cardin. Lugo de Eucharist. disput. 10. sect. 3. num. 41. Barnal. de sacram. disput. 36. sect. 6. num. 53. Vazquez 3. p. in 3. p. disput. 395. cap. 6. Suarez de sacram. disput. 54. sect. 2. Henao de Eucharist. disput. 6. sect. 5. Dubium autem est, utrum si oleo consecrato admisceatur major quantitas olei non consecrati, adhuc remaneat totum consecratum? Et affirmativam sententiam, videlicet manere consecratum, docuit Magister Hinojosa in direct. decis. regul. fol. 49. quæ sententia in recta Philoſophia fundari potest; siquidem quando duo liquores, qui admi-

ſcentur, ſunt ejuſdem ſpeciei, habentque qualitates valde ſimiles ejuſdem virtutis, & vigoris, ut duo vina alba, vel duo olea, ex admixtione nulla fit corruptio, nec reſultat aliquid tertium, ſed eſt unio, & continuatio illarum partium: & quamvis major quantitas ſuperaddatur minori, cum non habeant contrarietatem qualitatum, non miſcentur per mutuam actionem & paſſionem, nec major quantitas deſtruit minorem; ſed per diſiſionem partium quantitativarum, ſubintrans alter liquor illorum dividit per commotionem partes alterius; unde oleo non consecrato ſuperaddito etiam in majori quantitate oleo consecrato, totum remanebit consecratum. Sed contrarium proſus tenendum eſt, videlicet, quod ſi oleum id, quod additur, ſuperet, vel etiam æquale ſit, & conſeſtim addatur, non remanet totum consecratum; ſi autem ſenſim fiat additio, ſemper cenſetur eſſe idem, quod immediate ante fuit, ut docuerunt Joannes à Cruz in direct. conſcientia de Extrema unct. dub. 6. conclus. 1. Petrus de Ledema in ſumma, tract. de Extrema unct. Trullench. de ſacram. libro 5. cap. unct. dub. 2. num. 3. Dianap. 11. tract. 3. reſol. 15. Apud Gentiles verò non ſolum accedente commixtione totum vinum ſacrum fiebat, verum etſi quid ſacrificandi cauſa de dolio demeretur, totum dolium ſacrum fiebat. Arnobius adverſus Gentes lib. 7. Maſtus hoc vino inferis eſto, Inferis, inquit Trebatius, verbum ex cauſa eſt additum, eaſque ratione proferitur, ne vivum omne omnino, quod in cellis, atque apothecis eſt conditum, ex quibus illud quod effunditur, promptum eſt, eſſe ſacrum incipias, & ex uſibus eripiatur humanis. Obſervat Meril. lib. 2. obſerv. c. 5.

CAPUT IV.

Idem (a) Compoſtellano Archiepiſcopo.

Propoſuiſti nobis in noſtra præſentia conſtitutus, quod venientibus ad Eccleſiam B. Jacobi ex diverſis (b) regionibus peregrinis, & volentibus aliis ab alteris per contentiones, & rixas altaris de nocte cuſtodiam vindicare, homicidia contingunt interdum, & aliquando vulnera inferuntur: propter quod humiliter poſtulavi, ut alio modo, quam per (c) reconſecrationis beneficium dignaremur ipſi Eccleſiæ providere. Manente igitur Eccleſia, & altari, ſ. t. inſinuatione præſentium innoſceſcat, quòd ipſa reconſecrari poterit per aquam cum vino, & cinere benedictam.

NOTÆ.

(a) **Compoſtellano.**] Ita etiam legitur in tertia collectione, ſub tit. de dedicat. Eccleſ. cap. 3. id eſt, Petro Archiepiſcopo, de quo egi in cap. ex parte, de cenſibus.

(b) **Regionibus.**] Ita legendum eſt, non regionibus, ut legitur in hac ſexta compilatione; nam ibi confluunt peregrini, non ſolum ex Hiſpania, verum ex Gallia, Italia, & aliis nationibus, & plerumque pervigilant in eadem Eccleſia: unde rixæ, & contentiones plerumque oriuntur. Et quia aliquando injiciebantur manus violentæ in clericos, conceſſit noſter Innocent. III. eidem Petro, ut poſſit eos abſolvere ab excommunicatione ex tali violenta manuum injectione incurſa; in epistoſis editis apud Sireletum, fol. 270. [Ad noſtram noveris audientiam perve-

niſſe, quòd in diceceſi tua manus injicientes in clericos violentas, cum à Sede Apoſtolica nimium ſint remoti, propter ætatem, & infirmitatem illuc nonnunquam vix accedere valent abſolutionis beneficium petunt. Ut autem excommunicatos hujusmodi ad nos non valentes propter impedimenta, quæ præmiſimus, proſciſci, & mulieres clericos verberantes abſolvere tibi liceat in diceceſi tua, fraternitati tuæ auctoritate præſentium indulgemus: niſi forte ipſorum exceſſus ita gravis fuerit, & enormis, quòd propter hoc cenſura ſit Sedis Apoſtolice requirenda. Nulli ergo, &c.]

(c) **Reconſecrationis.**] Conſecratum enim fuit templum hoc die 5. Maji anno Domini 868. à ſeptemdecim Epistoſis, & interfuit Ildeſonſis Magnus Caſtella Rex una cum conjuge ſe-